# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**της 18ης Δεκεμβρίου 1985**

**σχετικά με διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ**

**(IV/30.739 — Siemens/Fanuc)**

**(Τα κείμενα στην αγγλική και γερμανική γλώσσα είναι τα μόνα αυθεντικά)**

(85/618/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 1,

την απόφαση της Επιτροπής, στις 10 Δεκεμβρίου 1982, να κινήσει τη διαδικασία στην παρούσα υπόθεση,

αφού έδωσε στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις την ευκαιρία να εκθέσουν τις απόψεις τους σχετικά με τις αιτιάσεις της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 17 και τον κανονισμό αριθ. 99/63/ΕΟΚ της Επιτροπής της 25ης Ιουλίου 1963 περί των ακροάσεων που προβλέπονται στο άρθρο 19 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού αριθ. 17 του Συμβουλίου [2],

μετά από γνώμη της Συμβουλευτικής Επιτροπής Συμπράξεων και Δεσποζουσών Θέσεων,

Εκτιμώντας:

## I. ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

### Οι επιχειρήσεις

(1) Η Fanuc Ltd είναι ιαπωνική επιχείρηση. Ήταν γνωστή σαν Fujitsu Fanuc Ltd, η οποία ιδρύθηκε από την Fujitsu Ltd το 1972 για να διευθύνει τις εργασίες του τμήματος ελέγχου υπολογιστών. Τον Σεπτέμβριο του 1982, η Fujitsu Ltd διαθέτει το 44,8 % των μετοχών της Fanuc, η Siemens AG διαθέτει το 5,1 % [3] και άλλοι το 50,1 %. Ο κύκλος εργασιών της Fanuc, για το 1985/86, στον τομέα των ψηφιακών ελέγχων ήταν, σε παγκόσμια κλίμακα, ... και στην ΕΟΚ, ... εκατομμύρια γιέν [4]. Η Fanuc εγκατέστησε ορισμένες θυγατρικές εταιρείες στην ΕΟΚ· στη Γερμανία (1976), στη Γαλλία (1978), στο Ηνωμένο Βασίλειο (1980). Οι θυγατρικές αυτές ήταν υπεύθυνες για την επισκευή και συντήρηση του συστήματος ψηφιακών ελέγχων της Fanuc που ήταν ενσωματωμένοι σε εργαλειομηχανές εκτός ΕΟΚ. Επιπλέον η Fanuc Merchandises SA (Λουξεμβούργο) εγκατέστησε επίσης διομηχανικές μονάδες.

(2) Η Siemens AG είναι μια επιχείρηση που ιδρύθηκε στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας με έδρα το Μόναχο. Το 1984, ο όμιλος Siemens είχε κύκλο εργασιών ... εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Ο κύκλος εργασιών της Siemens στον τομέα του ψηφιακού ελέγχου, κατά το 1983/84, ήταν, σε παγκόσμια κλίμακα, ... και, στην ΕΟΚ, ... εκατομμύρια γερμανικά μάρκα. Το 1979, οι μετοχές της Siemens για το σύστημα αριθμητικού ελέγχου βρισκόντουσαν κατά 45 % στη Γερμανία, 8 % στην Ιταλία, 12 % στη Γαλλία και 10 % στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η Siemens παράγει ένα ευρύ φάσμα συστημάτων αριθμητικού ελέγχου το οποίο, τουλάχιστον τα τελευταία χρόνια, καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος της ζήτησης των πελατών.

### Το προϊόν

(3) Τα συστήματα αριθμητικού ελέγχου (NCs) είναι ειδικοί υπολογιστές που χρησιμοποιούνται κυρίως στη διομηχανία εργαλειομηχανών, ελέγχουν την αλληλουχία κίνησης και λειτουργίας μιας εργαλειομηχανής. Η εγκατάσταση του συστήματος αριθμητικού ελέγχου (NC) απαιτεί συχνά ευρεία προετοιμασία, τόσο από πλευράς μηχανολογικής όσο και από πλευράς προγραμματισμού, σε στενή συνεργασία μεταξύ του κατασκευαστή ή του διανομέα του NC και του αγοραστή.

Κατά την Siemens, το κάστος ενός NC μπορεί να περιλαμβάνεται μεταξύ 6 % και 18 % του κόστους της εργαλειομηχανής.

---

(1) ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.

(2) ΕΕ αριθ. 127 της 20. 8. 1963, σ. 2268/63.

(3) Πρόσφατα ανακοινώθηκε ότι η Siemens πώλησε το μεγαλύτερο μέρος των μετοχών της στην Fanuc.

(4) Στην απόφαση που δημοσιεύθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17/62, παραλείφθηκαν ορισμένα μεγέθη.

## Η χρήση NC's στην βιομηχανία εργαλειομηχανών

Οι ακόλουθοι πίνακες (1) αποκαλύπτουν την ιδιαίτερη βαρύτητα που έχουν οι NCs στην βιομηχανία εργαλειομηχανών της Κοινότητας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

*(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)*

| ΕΟΚ 10 (όλες οι εργαλειομηχανές) | 1971 | 1976 | 1980 |
|---|---|---|---|
| Παραγωγή | 3 153 | 4 690 | 8 800 |
| Κατανάλωση | 2 478 | 2 948 | 6 300 |

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

*(σε εκατομμύρια δολάρια ΗΠΑ)*

| ΕΟΚ 10 (NC εργαλειομηχανές) | 1976 | 1980 |
|---|---|---|
| Παραγωγή | 554 | 1 820 |
| Κατανάλωση | 338 | 1 560 |

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

**Ποσοστό επί τοις εκατό εργαλειομηχανών NC σε σχέση με όλες τις εργαλειομηχανές**

| ΕΟΚ 10 | 1976 | 1980 |
|---|---|---|
| Παραγωγή | 12 | 21 |
| Κατανάλωση | 11 | 25 |

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

**Ποσοστά ετήσιας αύξησης 1976-1980**

| ΕΟΚ 10 | Όλες οι εργαλειομηχανές | Εργαλειομηχανές NC |
|---|---|---|
| Παραγωγή | 17 | 35 |
| Κατανάλωση | 21 | 47 |

Συγκριτικά οι πίνακες 5 και 6 περιλαμβάνουν τα ίδια στοιχεία με αυτά των πινάκων 3 και 4 για τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και την Ιαπωνία

(1) Βλέπε δήλωση της Επιτροπής σχετικά με τη βιομηχανία εργαλειομηχανών, 8 Φεβρουαρίου 1983, SEC(83) 151.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

**Ποσοστό επί τοις εκατό των εργαλειομηχανών NC σε σχέση με όλες τις εργαλειομηχανές**

| | 1976 | 1980 |
|---|---|---|
| Παραγωγή | | |
| – ΗΠΑ | 24 | 26 |
| – Ιαπωνία | 19 | 41 |
| – ΕΟΚ (10) | (12) | (21) |
| Κατανάλωση | | |
| – ΗΠΑ | 21 | 27 |
| – Ιαπωνία | 34 | 30 |
| – ΕΟΚ (10) | (11) | (25) |

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

| | Ποσοστά ετήσιας αύξησης Όλες οι εργαλειομηχανές | 1976-1980 Εργαλειομηχανές NC |
|---|---|---|
| Παραγωγή | | |
| – ΗΠΑ | 22 | 25 |
| – Ιαπωνία | 42 | 63 |
| – ΕΟΚ (10) | (17) | (35) |
| Κατανάλωση | | |
| – ΗΠΑ | 27 | 35 |
| – Ιαπωνία | 34 | 30 |
| – ΕΟΚ (10) | (21) | (47) |

Η σημασία των NCs για τις σύγχρονες και επερχόμενες γενεές εργαλειομηχανών είναι αναμφισβήτητες. Η ευρωπαϊκή βιομηχανία εργαλειομηχανών καθυστέρησε να εισαγάγει τυποποιημένα συστήματα ψηφιακών ελέγχων. Στην ανακοίνωση της προς το Συμβούλιο σχετικά με τον προηγμένο εξοπλισμό βιομηχανικής παραγωγής στην Κοινότητα, της 21ης Μαρτίου 1985 (2), η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, σαν αποτέλεσμα της καθυστερημένης εισαγωγής νέων τεχνολογιών στον τομέα της πληροφορικής, οι τιμές των ευρωπαίων κατασκευαστών των μικρών κέντρων μηχανικής κατεργασίας και τόρνων με ψηφιακό έλεγχο είναι κατά 10 με 40 % υψηλότερες από αυτές των Ιαπώνων ανταγωνιστών τους στην ευρωπαϊκή αγορά και κατά 60 % στην αμερικανική αγορά (3).

(2) COM(85) 112 τελικό, Δελτίο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Συμπλήρωμα 6/85.

(3) Ibid., παράρτημα 1.

**Η κατάσταση της αγοράς NC στην ΕΟΚ κατά το 1975**

(4) Το 1975, κατασκευάσθηκε στην ΕΟΚ, διπλάσιος σχεδόν αριθμός συστημάτων μηχανικού ελέγχου από ό,τι στην Ιαπωνία. Η παραγωγή των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής ήταν λίγο μεγαλύτερη από την παραγωγή της ΕΟΚ. Η General Electric, βιομηχανία των Ηνωμένων Πολιτειών, ήταν ο μεγαλύτερος παραγωγός στον κόσμο συστημάτων ψηφιακού ελέγχου και κατείχε την ισχυρότερη θέση στην αγορά από άποψη πωλήσεων στην ΕΟΚ. Η τελειοποίηση των τυποποιημένων συστημάτων ψηφιακού ελέγχου ωστόσο επέφερε ριζικές μεταβολές και, το 1977, η Ιαπωνία προηγήθηκε, όσον αφορά την παραγωγή εργαλειομηχανών NC. Το 1981, οι Ιάπωνες κάλυπταν το 53 % της παραγωγής εργαλειομηχανών στην Δύση και η ιαπωνική παραγωγή ήταν διπλάσια της παραγωγής της Δυτικής Ευρώπης. Το ποσοστό πωλήσεων NC της General Electric στην ΕΟΚ κατήλθε το 1981 σε ...%, και η Fanuc κατέστη η μεγαλύτερη εταιρεία της αγοράς.

Το 1975 η Fanuc παρήγαγε μια σειρά συστημάτων ψηφιακού ελέγχου. Το έτος εκείνο πώλησε 2 000 NCs σε όλο τον κόσμο, μέγεθος διπλάσιο του αντίστοιχου του 1971, αλλά μόνο ένα δέκατο του αντίστοιχου μεγέθους του 1980.

Οι εξαγωγές της Fanuc στην ΕΟΚ ανήρχοντο σε ... μονάδες, έναντι ... το 1971, ... το 1974 και ... το 1980. Οι έμμεσες εξαγωγές της Fanuc, δηλαδή NCs ενσωματωμένα σε εργαλειομηχανές, ανήλθαν σε ... μονάδες το 1975 και ... μονάδες το 1980.

Το 1975, η Siemens καθιερώθηκε στην αγορά ως η μεγαλύτερη εταιρεία, από άποψη παραγωγής, εμπορίας και εξυπηρέτησης στον τομέα των NCs στην ΕΟΚ. Κατά την Fanuc, η Siemens υστερούσε ως προς τα προϊόντα κατώτερης κατηγορίας. Η Siemens ενεργούσε σαν αποκλειστικός διανομέας της Fanuc για τα προϊόντα της, λόγω της εξοικείωσής της με τις ανάγκες των κατασκευαστών εργαλειομηχανών της ΕΟΚ και του δικτύου πωλητών-μηχανικών και εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης.

Μετά τις συμφωνίες του 1975 με την Fanuc, η Siemens αύξανε σταθερά το μερίδιο που κατείχε στην αγορά NCs στην ΕΟΚ. Το 1980, κατείχε το μεγαλύτερο μερίδιο της αγοράς και ισχυρή θέση σε όλες τις μεγάλες εθνικές αγορές. Η General Electric, η εταιρεία με το δεύτερο σε μέγεθος μερίδιο αγοργάς κατείχε επίσης ισχυρή θέση στις μεγάλες αγορές της ΕΟΚ, αλλά είχε συνολικά πολύ μικρότερο μερίδιο.

Άλλες επιχειρήσεις με σημαντικά μερίδια αγοράς στα διάφορα κράτη μέλη ήταν οι Allen Bradley, Bosch, Elsag, Gildemeister, NUM-Télémécanique, Philips και Posidata.

Παρ' όλο που η Fanuc είναι σήμερα ο μεγαλύτερος κατασκευαστής NCs στον κόσμο, το 1975 ήταν πολύ μικρότερη. Ήταν, ωστόσο, θυγατρική της Fujitsu Ltd, ενός από τα μεγαλύτερα ιαπωνικά συγκροτήματα επιχειρήσεων και είχε ασχοληθεί, με σημαντική επιτυχία στην ιαπωνική αγορά, με τον ψηφιακό έλεγχο. Η Fanuc πωλούσε NCs στην ΕΟΚ μέσω του αποκλειστικού διανομέα της, της Siemens, από το 1972. Η αγορά NCs στην ΕΟΚ βρισκόταν στα πρώτα στάδια εξέλιξης προς τη κατεύθυνση της γενικευμένης χρήσης συστημάτων ψηφιακού ελέγχου με υπολογιστές και η Fanuc επιθυμούσε να διεισδύσει στην αγορά δυναμικά. Παρ' όλο ότι η Fanuc άρχισε να εγκαθιστά θυγατρικές για εξυπηρέτηση μετά την πώληση για τους ενσωματωμένους σε εργαλειομηχανές NCs, που εισήγοντο στην ΕΟΚ από το 1976 και μετά, το 1975, αποφάσισε να μην δημιουργήσει δικό της δίκτυο πωλήσεων, ούτε καν σε περιορισμένη κλίμακα, αλλά αντ' αυτού να συνάψει, στις 11 Ιουνίου 1975, συμφωνίες αμοιβαίας αποκλειστικής διανομής ή άλλου είδους συμφωνίες, με την Siemens, έναν από τους κυριότερους ανταγωνιστές της. Κατωτέρω αναφέρονται συνοπτικά οι συμφωνίες αυτές.

**Οι συμφωνίες**

(5) Τηρώντας τις προγενέστερες συμφωνίες του 1965 και 1972 μεταξύ της Siemens και της Fujitsu, η Siemens και η Fanuc συνήψαν ορισμένες συμφωνίες στις 11 Ιουνίου 1975. Πρόκειται για μια βασική συμφωνία και τέσσερις αυτοτελείς συμφωνίες και τροποποιήθηκαν πολλές φορές έκτοτε. Καταργήθηκαν τελικά στις 19 Απριλίου 1983.

(6) Με τη συμφωνία του 1972, η Fujitsu παρεχώρησε στη Siemens αποκλειστικά δικαιώματα πωλήσεως των NCs της (εκτός αν είχαν ήδη συνδεθεί με μια εργαλειομηχανή) σε όλη την Ευρώπη εκτός της Σοβιετικής Ένωσης. Η Fujitsu ανέβαλε επίσης την υποχρέωση να μη χορηγήσει άδειες κατασκευής NCs σε τρίτους σ' αυτό το έδαφος και να χορηγεί τέτοιες άδειες στην Siemens κατ' αίτηση. Η Siemens συμφώνησε να πωλεί έναν ορισμένο αριθμό NCs της Fujitsu, ο οποίος είχε καθορισθεί σαν το ποσοστό των πωλήσεων επί των παραγγελιών της σε NCs, για κάθε οικονομικό έτος.

(7) Η βασική συμφωνία της 11ης Ιουνίου 1975 όριζε στο προοίμιό της ότι η συνεργασία για την εμπορία των NCs αποτελούσε κοινό συμφέρον των μερών. Επιπλέον, η συνεργασία για την ανάπτυξη των NCs κρίθηκε αναγκαία. Βάσει της συμφωνίας, η Siemens παρεχώρησε στην Fanuc αποκλειστικό δικαίωμα πωλήσεως των NCs της στην Ασία και η Fanuc παρεχώρησε στην Siemens αποκλειστικό δικαίωμα πωλήσεως των NCs της στην Ευρώπη. Τα μέρη συμφώνησαν να επιδιώκουν «ένα ισοζύγιο στην αξία των αμοιβαίων προμηθειών των διαφόρων προϊόντων που καλύπτονται από τη συμφωνία, ανάλογα με τις απαιτήσεις της αγοράς κάθε μέρους». Κάθε μέρος

ανέλαβε την υποχρέωση να παρέχει στο άλλο όλα τα αναγκαία τεχνικά στοιχεία και πληροφορίες για την εμπορία, εγκατάσταση και συντήρηση των σχετικών προϊόντων και να ενημερώνει το άλλο έγκαιρα για κάθε βελτίωση και τροποποίηση των προϊόντων και για κάθε ανάπτυξη νέων τύπων ή για κάθε απόφαση για κατάργηση παλαιών τύπων. Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να θέσει το δικό του εμπορικό σήμα στα προϊόντα που διατίθενται από το άλλο για μεταπώληση στο έδαφος που έχει παραχωρηθεί. Υπήρχαν επίσης διατάξεις σχετικές με τα δικαιώματα πωλήσεως σε άλλα μέρη του κόσμου οι οποίες όμως δεν αφορούν την παρούσα απόφαση.

Τα μέρη συμφώνησαν επίσης να συνεργάζονται στην έρευνα, ανάπτυξη και παραγωγή, με στόχο να βελτιώσουν από κοινού τα NCs, αλληλοδιαθέτοντας πληροφορίες σχετικές με την έρευνα και ανάπτυξη, όπως επίσης σχέδια και κατασκευαστικές πληροφορίες σχετικά με συστήματα ελέγχου που πρέπει να κατασκευασθούν στο μέλλον. Προβλεπόταν επίσης η συγκρότηση συμβουλευτικής επιτροπής για να αποφασίζει σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και να κατανέμει την εργασία μεταξύ των μερών σε ίσες, κατά προσέγγιση, αναλογίες.

(8) Εκτός της βασικής συμφωνίας του 1975 συνάφθηκαν ορισμένες «αυτοτελείς συμφωνίες».

(9) Αυτοτελής συμφωνία I

Το προοίμιο της συμφωνίας αυτής ορίζει ότι:

«Στους τομείς της έρευνας και ανάπτυξης τα μέρη προτίθενται να συντονίσουν τις εργασίες τους, έτσι ώστε:

α) να αναπτύξουν από κοινού νέα συστήματα ελέγχου,

β) να αλληλοενημερωθούν, όσον αφορά τις παρούσες εργασίες τους στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης, και

γ) να αλληλοδιαθέτουν όλες τις πληροφορίες σχετικά με το σχεδιασμό και την κατασκευή όλων των συστημάτων ελέγχου την κατασκευή των οποίων θα αρχίσουν μετά την έναρξη της συνεργασίας».

Η αυτοτελής συμφωνία I είχε δύο τμήματα. Το πρώτο, που αφορούσε την κοινή ανάπτυξη, περιείχε, μεταξύ άλλων, τις εξής διατάξεις:

*Άρθρο 1: Κοινή ανάπτυξη*

Τα μέρη συμφώνησαν να αναπτύξουν να συστήματα αριθμητικού ελέγχου για εργαλειομηχανές σύμφωνα με τις σχετικές αποφάσεις της συμβουλευτικής επιτροπής. Η κοινή ανάπτυξη θα προσχωρήσει σύμφωνα με τις ευκρινώς καθορισμένες ενέργειες, αλλά με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλισθεί ότι η εργασία κατανεμήθηκε και στα δύο μέρη «σε, κατά προσέγγιση, ίσο πεδίο δραστηριότητας». Κάθε μέρος ήταν ελεύθερο να αναπτύσσει τα συστήματα αριθμητικού ελέγχου μόνο του ή, κατόπιν συνεννοήσεως, βάσει τεχνικής άδειας τρίτου για να ικανοποιεί τις ανάγκες της αγοράς του από καιρού εις καιρόν, αλλά αυτή η διάταξη υπέκειτο στην υποχρεώση γενικής ενημέρωσης, η οποία προβλέπεται στο τμήμα II.

Το τμήμα II της συμφωνίας αναφερόταν στο συντονισμό της ανάπτυξης και της ανταλλαγής πληροφοριών και περιείχε τις ακόλουθες διατάξεις:

*Άρθρο 2: Ορισμοί*

Για τους σκοπούς της συμφωνίας, «πληροφορία» σήμαινε όλα τα αποτελέσματα των αναπτύξεων, συμπεριλαμβανομένων και των κοινών αναπτύξεων των μερών, τεχνική πληροφόρηση και τεκμηρίωση, βάσει των οποίων κάθε μέρος είχε το δικαίωμα να χορηγεί άδειες. Η μόνη πληροφόρηση που είχε εξαιρεθεί ήταν η σχετική με τις πληροφορίες και την τεκμηρίωση τις οποίες κάθε μέρος παρήγαγε και διέθετε στην αγορά κατά το χρόνο της κατάρτισης της συμφωνίας.

*Άρθρο 3: Περαιτέρω συνεργασία στην ανάπτυξη*

Τα μέρη συμφώνησαν να αλληλοδιαθέτουν τις πληροφορίες τους σχετικά με την έρευνα και ανάπτυξη σύμφωνα με τις αρχές μιας «ανοιχτής πολιτικής». Κάθε μέρος θα επεδίωκε να διαβιβάζει, στο άλλο, κάθε πληροφορία το ταχύτερο δυνατό, ιδιαίτερα δε όταν η ανάπτυξη ενός νέου ή πλέον σύγχρονου προϊόντος ή διαδικασίας κατασκευής άρχιζε να παίρνει μορφή.

Οι εργασίες ανάπτυξης επρόκειτο να συντονισθούν και επρόκειτο να συγκροτηθεί μια κοινή «Επιτροπή για Έρευνα και Ανάπτυξη» προκειμένου να ελέγχει την ανταλλαγή πληροφοριών που προβλέπεται από τη συμφωνία. Στην πραγματικότητα η επιτροπή δεν συγκροτήθηκε ποτέ.

*Άρθρο 4: Ανταλλαγή πληροφοριών*

Κάθε μέρος συμφώνησε να διαβιβάζει στο άλλο, ύστερα από αίτηση, τεχνικές πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα που καλύπτονται από τη συμφωνία, μόλις θα ήταν διαθέσιμες, και κατά τον τρόπο που προβλέπεται στη συμφωνία.

*Άρθρο 5: Επίτευξη ανταλλαγής πληροφοριών*

Εκτός αντιθέτου συμφωνίας, κανένα μέρος δεν θα απεκάλυπτε σε τρίτους πληροφορίες που έλαβε από το άλλο μέρος κατά τη συμφωνία, ακόμη και μετά τη λήξη της συμφωνίας, εκτός εάν τέτοια πληροφορία έγινε δημόσια γνωστή. Κάθε μέρος συμφώνησε να παρέχει στο άλλο, στο μέτρο του δυνατού και στις πλέον ευνοϊκές τιμές και προθεσμίες, όλα τα υλικά, συστατικά και άλλα προϊόντα τα οποία το άλλο μέρος ζητά, αλλά δεν τα κατασκευάζει το ίδιο. Για την πραγματοποίηση αυτού του όρου τα μέρη επιδιώκουν «να διατηρούν ένα ισοζύγιο στην αξία των

προϊόντων που αλληλοδιαθέτουν κατ' αυτόν τον τρόπο».

*Άρθρο 6: Άδειες κατασκευής*

Τα μέρη αλληλοχορήγησαν μη μεταβιβάσιμες και μη αποκλειστικές άδειες για την κατασκευή από την Siemens, στη Γερμανία, και από την Fanuc, στην Ιαπωνία, των προϊόντων που καλύπτονται από τη συμφωνία, όπως επίσης και για την πώληση τέτοιων προϊόντων σε όλες τις χώρες εκτός εκείνων όπου ένα αποκλειστικό δικαίωμα είχε ήδη χορηγηθεί ή μπορούσε να χορηγηθεί σε τρίτους.

*Άρθρο 7: Συμφωνίες με τρίτους*

Τα μέρη συμφώνησαν ότι, κατά τη σύναψη συμφωνιών με τρίτους, δεν θα πρέπει να γίνει κανένας διακανονισμός που θα βλάπτει τη συνεργασία που προβλέπεται στη συμφωνία. Οποιοδήποτε ζήτημα προκύψει, μέσα σ' αυτό το πλαίσιο, θα φέρεται ενώπιον της συμβουλευτικής επιτροπής.

Κάθε μέρος πρέπει να ενημερώνει έγκαιρα το άλλο για κάθε πρόγραμμα που μπορεί να επηρεάσει τη μορφή και την έκταση της συνεργασίας που προβλέπεται στη συμφωνία.

Κάθε μέρος πρέπει να ενημερώνει το άλλο για κάθε πρόταση χορήγησης άδειας σε τρίτους. Η σκοπιμότητα χορήγησης τέτοιων αδειών πρέπει να συζητείται εκ των προτέρων, εάν κάποιο από τα μέρη το επιθυμεί.

(10) Αυτοτελείς συμφωνίες II και III

Οι δύο αυτές συμφωνίες, σύμφωνα με τις οποίες η Fanuc χορήγησε δικαιώματα πωλήσεως στην Siemens στην Ευρώπη και η Siemens χορήγησε δικαιώματα πωλήσεως στην Fanuc στην Ασία, διέπονται κατ' ουσίαν από τους ίδιους όρους. Οι κυριότερες διατάξεις των δύο αυτών συμφωνιών μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

*Άρθρο 1: Ορισμοί*

«Συστήματα ελέγχου» σήμαινε όλο τον εξοπλισμό του συστήματος αριθμητικού ελέγχου, περιλαμβανομένων και των μονάδων υποδειγμάτων, που κατασκευάζονται από κάποιο από τα μέρη, και των ολοκληρωμένων εργαλειομηχανών, που κατασκευάζονται από τη Fanuc.

«Έδαφος πωλήσεων» σήμαινε την Ασία ως προς την Fanuc και την Ευρώπη για την Siemens.

«Μηχανές» σήμαινε εργαλειομηχανές και άλλες μηχανές.

*Άρθρο 2: Εκχώρηση δικαιωμάτων πωλήσεως*

Κάθε μέρος εκχωρεί στο άλλο το δικαίωμα να πωλεί τα συστήματα ελέγχου του στο έδαφος πωλήσεων του άλλου, όπου τα συστήματα ελέγχου έπρεπε να συνδυασθούν με μηχανές σ' αυτό το έδαφος πωλήσεων. Κανένα μέρος δεν μπορούσε να διαθέσει ή να πωλήσει τα δικά του συστήματα ελέγχου σε τρίτους στο έδαφος πωλήσεων του άλλου μέρους, εκτός εάν το σύστημα ελέγχου είχε ήδη συνδεθεί με μηχανή εκτός του εδάφους.

Κάθε μέρος πρέπει να καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να προωθεί στο έδαφός του τις πωλήσεις των προϊόντων του άλλου μέρους, ώστε να διευρύνεται η αντίστοιχη αγορά κάθε μέρους.

*Άρθρο 4: Συνεργασία*

Κάθε μέρος θα πρέπει να παρέχει, από καιρού εις καιρόν, στο άλλο όλα τα αναγκαία τεχνικά στοιχεία και πληροφορίες για την εμπορία, εγκατάσταση και συντήρηση των προϊόντων.

Κάθε μέρος έπρεπε να ενημερώνει αμέσως το άλλο για κάθε βελτίωση ή τροποποίηση των προϊόντων, για κάθε ανάπτυξη νέων τύπων και για κάθε απόφαση κατάργησης παλαιών τύπων.

*Άρθρο 5: Εμπορικά σήματα*

Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να χρησιμοποιεί το εμπορικό σήμα του στο έδαφός του για τα προϊόντα που χορηγούνται από το άλλο μέρος.

*Άρθρο 6 της αυτοτελούς συμφωνίας III: Πληροφόρηση σχετικά με την εμπορία*

Κάθε μέρος πρέπει, ύστερα από αίτηση του άλλου, να παρέχει λεπτομερώς πληροφορίες σχετικά με τις εμπορικές του δραστηριότητες (συμπεριλαμβανομένων των προσφερομένων τιμών, των τιμών παράδοσης, των προμηθειών, των όρων παράδοσης κλπ.) στην Σοβιετική Ένωση και στη Βουλγαρία.

*Άρθρο 6 της αυτοτελούς συμφωνίας II και άρθρο 7 της αυτοτελούς συμφωνίας III*

Κανένα μέρος δεν πρέπει να αποκαλύπτει σε τρίτους εμπιστευτικά στοιχεία που προέκυψαν από τη συνεργασία βάσει των συμφωνιών.

(11) Αυτοτελής συμφωνία IV

Η συμφωνία αυτή αφορούσε τα δικαιώματα πωλήσεως στις άλλες χώρες, που τα μέρη αμοιβαία παραχώρησαν, εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου τα μέρη διέθεταν από κοινού τα προϊόντα τους, μέσω της κοινής θυγατρικής εταιρείας τους. Οι κυριότερες διατάξεις μπορεί να συνοψισθούν ως εξής:

*Άρθρο 1: Παραχώρηση δικαιωμάτων πωλήσεως*

Η Siemens παραχώρησε στην Fanuc το δικαίωμα να πωλεί τα συστήματα ελέγχου της Siemens στην Αυστραλία και η Fanuc παραχώρησε στην Siemens το δικαίωμα να πωλεί συστήματα ελέγχου της Fanuc στην Νότια Αμερική, στην Ινδία και στην Νότια Αφρική.

*Άρθρο 2: Εφαρμογή διατάξεων άλλων συμφωνιών*

Κατά το μέτρο που κάθε μέρος έχει παραχωρήσει στο άλλο δικαιώματα πωλήσεως, οι διατάξεις της αυτοτελούς συμφωνίας II ή III πρέπει να εφαρμόζονται αναλογικά.

*Άρθρο 3: Τροποποιήσεις και περαιτέρω δικαιώματα πωλήσεως*

Με αίτηση κάθε μέρους, οι εδαφικές παραχωρήσεις που έγιναν στο άρθρο 1 μπορεί να τροποποιηθούν.

(12) Όσον αφορά άλλες χώρες, που δεν αναφέρονται στις αυτοτελείς συμφωνίες II, III και IV, ιδιαίτερα όσον αφορά τις πετρελαιοπαραγωγούς χώρες —εκτός των Ηνωμένων Πολιτειών— τα μέρη πρέπει να προβούν σε διακανονισμούς κατά περίπτωση, πριν τις 31 Δεκεμβρίου 1976.

(13) Τα υπομνήματα της 20ής Αυγούστου 1982 και της 6ης Οκτωβρίου 1982

Σύμφωνα με έρευνες που έκανε η Επιτροπή, η Siemens και η Fanuc υπέγραψαν ένα υπόμνημα, στο οποίο εκφράζεται η πρόθεση των μερών να τροποποιήσουν ορισμένες διατάξεις των συμφωνιών τους. Ένα δεύτερο υπόμνημα υπογράφθηκε στις 6 Οκτωβρίου 1982 για την τροποποίηση ορισμένων διατάξεων των συμφωνιών των μερών, με ισχύ από τις 5 Οκτωβρίου 1982.

(14) Έλλειψη κοινοποιήσεως

Καμία από τις ανωτέρω συμφωνίες δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 17.

(15) Οι νέες συμφωνίες

Η βασική συμφωνία επρόκειτο να ισχύσει μέχρι το 1985. Στις 19 Απριλίου 1983 όμως, συνάφθηκαν επτά νέες συμφωνίες και κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή την 1η Ιουλίου 1983. Οι συμφωνίες πρέπει να ισχύσουν μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1992 και μπορεί να ανανεωθούν για δύο χρόνια. Οι νέες αυτές συμφωνίες δεν αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας απόφασης.

(16) Στις 19 Απριλίου 1983 επίσης, η Siemens και η Fanuc κατάρτισαν ένα υπόμνημα για την κατάργηση της βασικής συμφωνίας της 11ης Ιουνίου 1975 και των αυτοτελών συμφωνιών I έως IV της ίδιας ημερομηνίας, όπως τροποποιήθηκαν στις 6 Οκτωβρίου 1982, μαζί με μια συμφωνία για αυτόματα συστήματα της 12ης Μαΐου 1978, μια συμφωνία με επιστολή της 5ης Φεβρουαρίου 1981, μια συμφωνία γενικών όρων για τις εργαλειομηχανές της 1ης Σεπτεμβρίου 1981 και ένα υπόμνημα της 20ής Αυγούστου 1982. Ορίσθηκε ότι οι άδειες που είχαν χορηγηθεί και τα δικαιώματα που είχαν παραχωρηθεί, σύμφωνα με την αυτοτελή συμφωνία I της 11ης Ιουνίου 1975, βάσει πληροφοριών, και δικαιώματα ευρεσιτεχνίας που είχαν κατατεθεί, πριν τη λήξη της αυτοτελούς αυτής συμφωνίας, εξακολουθούν να ισχύουν.

(17) Από τις έρευνες της Επιτροπής και τις δηλώσεις που έκαναν η Siemens και η Fanuc, προέκυψαν τα ακόλουθα στοιχεία:

— η τεχνική φύση των NCs είναι τέτοια ώστε η στενή συνεργασία μεταξύ του κατασκευαστή και του χρήστη είναι ουσιώδης. Κατά συνέπεια, οι παράλληλες εισαγωγές δεν είναι και τόσο ικανοποιητική εναλλακτική λύση για άμεση προμήθεια των κατασκευαστών εργαλειομηχανών οι οποίοι δεν είναι οι ίδιοι κατασκευαστές NCs και ως εκ τούτου δεν έχουν την απαιτούμενη τεχνική ικανότητα και πείρα, ιδίως εφόσον οι θυγατρικές της Fanuc που εγκαταστάθηκαν στην ΕΟΚ από το 1976 και ύστερα ήταν υπεύθυνες για την συντήρηση των NCs που είχαν ήδη ενσωματωθεί σε εργαλειομηχανές που είχαν εισαχθεί,

— η τιμή πωλήσεως των NCs της Fanuc ήταν κατά μέσο όρο 34 % υψηλότερη στην κοινή αγορά για τους κατασκευαστές εργαλειομηχανών της ΕΟΚ από ό,τι στην Ιαπωνία για τους ιάπωνες κατασκευαστές εργαλειομηχανών,

— η τιμή στην οποία η Siemens πωλούσε τα NCs της Fanuc στην κοινή αγορά ήταν κατά μέσο όρο 163 % της τιμής στην οποία η Siemens αγόραζε αυτά από την Fanuc,

— η Siemens δεν γνώριζε τις τιμές πωλήσεως της Fanuc στην Άπω Ανατολή και δεν επεδίωξε να τις μάθει,

— το κόστος του NC περιλαμβάνεται μεταξύ 6 % και 18 % του συνολικού κόστους μιας εργαλειομηχανής.

## II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

### Άρθρο 85 παράγραφος 1

(18) Το άρθρο 85 παράγραφος 1 ορίζει ότι όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων που δύνανται να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς απαγορεύονται σαν ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά.

(19) Η Siemens και η Fanuc είναι επιχειρήσεις με την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 1 και οι συμφωνίες τους είναι συμφωνίες με την έννοια αυτής της διατάξεως.

(20) Οι εν λόγω συμφωνίες σχετίζονται με τη διανομή αγαθών στην κοινή αγορά και με τους διακανονισμούς τούς σχετικούς με την έρευνα, την ανάπτυξη και την παραγωγή αγαθών, που πωλούνται ή πρόκειται να πωληθούν στην κοινή αγορά. Το άρθρο 85 εφαρμόζεται στις συμφωνίες αυτές, στην έκταση που αφορούν την διανομή των αγαθών και τις δραστηριότητες τις σχετικές με την έρευνα, την ανάπτυξη

και την παραγωγή των επιχειρήσεων που δρουν στην κοινή αγορά.

α) *Διανομή*

(21) Οι συμφωνίες μεταξύ Siemens και Fanuc ορίζουν μια κατανομή de facto των αγορών μεταξύ τους, με αποτέλεσμα ότι η Siemens ήταν ο αποκλειστικός διανομέας των NCs της Fanuc στην ΕΟΚ. Στην πραγματικότητα η Fanuc δεν πωλούσε πολλά NCs της Siemens στην Ασία, αλλά η αρχή της αποκλειστικότητας είχε επισυναφθεί στις συμφωνίες. Οι συμφωνίες επίσης ανεφέροντο στην έρευνα, στην ανάπτυξη και στην παραγωγή: οι διατάξεις αυτές θα μελετηθούν χωριστά στο στοιχείο 6) κατωτέρω.

Η Siemens ήταν ικανή να ευρύνει το φάσμα των NCs που διατίθενται στην ΕΟΚ, με την προσθήκη των προϊόντων της Fanuc, και να εξουδετερώσει την άμεση επίδραση ενός σημαντικού ανταγωνιστή. Η στρατηγική της Fanuc να πωλεί τυποποιημένα NCs στη βιομηχανία εργαλειομηχανών η οποία προσαρμόζει τα προϊόντα της ανάλογα αντί να παράγει NCs σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε εργαλειομηχανής, απεδείχθη επιτυχής σε παγκόσμια κλίμακα. Οι συμφωνίες μεταξύ Siemens και Fanuc στην ΕΟΚ καθυστέρησαν και κατέστησαν περισσότερο δαπανηρή την ανταγωνιστική ανάπτυξη της ευρωπαϊκής βιομηχανίας εργαλειομηχανών.

(22) Από το 1975 έως το 1983, η Siemens ήταν ο αποκλειστικός διανομέας των NCs της Fanuc για ολόκληρη την κοινή αγορά, εκτός της Ελλάδας, η οποία είχε αποκλεισθεί από τον Φεβρουάριο του 1981, ενώ η Fanuc ήταν ο αποκλειστικός διανομέας των NCs της Siemens στην Ασία. Στην πραγματικότητα, η ζήτηση των NCs της Siemens στην Ασία ήταν πολύ μικρή και πολύ λίγα πωλήθηκαν εκεί. Αντίθετα, στην κοινή αγορά, η ζήτηση των NCs της Fanuc ήταν σημαντική και μόνο η Siemens, σαν μοναδικός διανομέας, μπορούσε να ανταποκριθεί σ' αυτήν. Η Siemens ανέφερε κατά τη διαδικασία ακρόασης ότι η τιμή στην οποία πωλούσε τα NCs της Fanuc στην κοινή αγορά ήταν 163 % περίπου της τιμής στην οποία η Siemens αγόραζε NCs από την Fanuc. Είναι αναγνωρισμένο ότι η Siemens συνέβαλε με τις προσπάθειές της στην επιτυχία των NCs της Fanuc στην κοινή αγορά.

Εξάλλου —πάλι βάσει στοιχείων της Siemens— η διαφορά μεταξύ των τιμών πώλησης των NCs της Fanuc στην ΕΟΚ και στην Ιαπωνία ήταν, κατά μέσο όρο, 34 %. Αυτή η διαφορά ήταν ικανή να ενισχύσει τις προσπάθειες για αγορές απευθείας από την Fanuc. Η συμφωνία όμως μεταξύ Siemens και Fanuc επαρκούσε για να καταστρέψει τέτοιες προσπάθειες.

(23) Η Siemens και η Fanuc είναι και ήταν, καθ' όλη την περίοδο αναφοράς, ανταγωνιστικές. Παρ' όλο που η Fanuc ήταν στην αρχή μικρότερη επιχείρηση από την Siemens, ήταν εντούτοις μια θυγατρική της Fujitsu Ltd, που είναι μια μεγάλη ιαπωνική επιχείρηση, και είχε εδρεύσει μια δυναμική θέση στην αγορά των συστημάτων αριθμητικού ελέγχου (NCs) στην Άπω Ανατολή, απ' όπου ήταν σε θέση αργότερα να εξαπλωθεί και να προηγείται στην παγκόσμια αγορά. Όταν, το 1975, συνήψε μια συμφωνία αποκλειστικής διανομής για την κοινή αγορά με την Siemens, η Fanuc ήταν ήδη παρούσα σ' αυτήν την αγορά, μέσω των προηγούμενων συμφωνιών της με την Siemens και μέσω των μηχανικών εργαλείων που είχαν εισαχθεί και είχαν ενσωματωθεί στα NCs της Fanuc. Αν ληφθεί υπόψη η θέση στην αγορά της Fanuc, οι πόροι της και η εμπειρία της, το επιχείρημα της Fanuc, ότι θα μπορούσε να εξαπλωθεί στην κοινή αγορά μόνο μέσω μιας αποκλειστικής συμφωνίας με την Siemens, δεν είναι δυνατό να γίνει αποδεκτό.

Περιορισμοί του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς και επίδραση στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών

(24) Η συμφωνία μεταξύ Siemens και Fanuc, βάσει της οποίας μόνο η πρώτη μπορούσε να πωλεί τα NCs της δεύτερης στην ΕΟΚ, εμπόδιζε όλες τις άλλες επιχειρήσεις στην κοινή αγορά να αγοράζουν NCs κατευθείαν από την Fanuc και κατέστησε την Siemens την μοναδική πηγή προμήθειας NCs της Fanuc, δεδομένου ότι τα πλαίσια για παράλληλες εισαγωγές ήταν στην πραγματικότητα πολύ περιορισμένα. Το γεγονός αυτό δεν περιόρισε μόνο την ελευθερία των συμβληθέντων, αλλά επηρέασε επίσης την θέση τρίτων, ιδίως των κατασκευαστών εργαλειομηχανών στην ΕΟΚ, οι οποίοι μπορεί να επιθυμούσαν να αγοράσουν NCs της Fanuc από άλλους προμηθευτές εκτός της Siemens. Φαίνεται ότι, λόγω της διαφοράς μεταξύ της τιμής στην οποία η Siemens πωλούσε τα NCs της Fanuc στην ΕΟΚ και της τιμής στην οποία η ίδια η Fanuc διέθετε τα ίδια προϊόντα στην Άπω Ανατολή, γινόταν σημαντική οικονομία αγοράζοντας κατ' ευθείαν από την Fanuc. Είχαν γίνει αρκετές απόπειρες για την επίτευξη τέτοιων αγορών και η Fanuc ανέφερε στην Siemens τις έρευνες που πραγματοποιήθηκαν στην Ευρώπη. Επιπλέον, μια περιοριστική συμφωνία μεταξύ μιας επιχείρησης στην κοινή αγορά και ενός ανταγωνιστή σε τρίτη χώρα, η οποία προκαλεί την απομόνωση της κοινής αγοράς από μια πιθανή φθηνότερη πηγή προμήθειας ενός προϊόντος βασικού για την ανάπτυξη μιας σημαντικής κοινοτικής βιομηχανίας —στην προκειμένη περίπτωση της βιομηχανίας εργαλειομηχανών— μπορεί να είναι —και στην περίπτωση αυτή είναι— τέτοιας φύσεως ώστε να νοθεύει τον ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς και να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Το Δικαστήριο έχει αναγνωρίσει αυτόν τον κανόνα σε υπόθεση σχετική με δικαιώματα εμπορικού σήματος [1] και μπορεί επίσης να εφαρμοσθεί στην παρούσα υπόθεση.

[1] Υποθέσεις 51/75, 86/75 και 96/75, EMI κατά CBS, (1976) ECR 811, 871 και 913.

Αποτέλεσμα της συμφωνίας, και του αντικειμενικού πλαισίου εντός του οποίου εφαρμόσθηκε, ήταν ότι οι συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών εξελίχθηκαν κατά τρόπο διαφορετικό από ό,τι συνέβαινε αν επικρατούσαν άλλες συνθήκες. Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι, χωρίς την συμφωνία, οι επιχειρήσεις της ΕΟΚ, πλην της Siemens, θα μπορούσαν να αγοράζουν NCs από την Fanuc για χρήση και μεταπώληση στις χώρες τους ή σε άλλα κράτη μέλη (1).

Εξαιτίας δε του μεγέθους των εν λόγω επιχειρήσεων και της σημασίας των NCs σαν ένα νέο προϊόν τεχνολογίας για την κοινοτική βιομηχανία εργαλειομηχανών, η επίδραση στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών ήταν σημαντική.

(25) Γι' αυτούς τους λόγους, η συμφωνία μεταξύ Siemens και Fanuc, με την οποία η πρώτη είχε το δικαίωμα αποκλειστικής διανομής των NCs της δεύτερης στην κοινή αγορά, είχε μια σημαντική επίπτωση στο εμπόριο μεταξύ κρατών μελών.

(26) Συμπερασματικά, οι συμφωνίες του 1975 παρεβίασαν το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, στο μέτρο που προέβλεψαν την αποκλειστική διανομή των NCs της Fanuc από την Siemens στην ΕΟΚ.

**Άρθρο 85 παράγραφος 3**

(27) Οι ανωτέρω συμφωνίες που παραβίαζαν το άρθρο 85 παράγραφος 1 δεν είχαν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 4 του κανονισμού αριθ. 17. Δεν εμπίπτουν δε στις εξαιρέσεις που προβλέπονται από τον κανονισμό αριθ. 67/67/ΕΟΚ της Επιτροπής (2), εφόσον η Siemens και η Fanuc ήταν κατασκευαστές ανταγωνιστικών προϊόντων που εκχώρησαν αμοιβαία την αποκλειστική διανομή των προϊόντων αυτών [άρθρο 3 στοιχείο α)]. Επιπροσθέτως, οι συμφωνίες εκτός της αποκλειστικής διανομής περιείχαν και περιορισμούς σχετικούς με την έρευνα και ανάπτυξη. Ως εκ τούτου βρίσκονται εκτός των πλαισίων του άρθρου 2 παράγραφος 1 του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ. Εξαιτίας του ότι δεν κοινοποιήθηκαν οι συμφωνίες, δεν είναι δυνατόν τα τύχουν εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ.

(28) Ενώ, υπό ορισμένες συνθήκες, ικανοποιητική βελτίωση της διανομής —με την έννοια του άρθρου 85 παράγραφος 3 της συνθήκης— μπορεί να επιτευχθεί, όταν ένας κατασκευαστής αναθέτει την διανομή των προϊόντων του σε έναν ανταγωνιστή, αυτό όμως συμβαίνει συνήθως μόνο στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Στην παρούσα περίπτωση όπου η Siemens, μια μεγάλη εταιρεία, και η Fanuc, μέλος ενός μεγάλου ομίλου εταιρειών, συνήψαν αποκλειστικές εμπορικές σχέσεις και άλλες συμφωνίες και όπου οι παράλληλες εισαγωγές δεν ήταν ευνοϊκή εναλλακτική λύση για την άμεση προμήθεια, για εμπορικούς και τεχνικούς λόγους, η σοβαρή αντι-ανταγωνιστική επίδραση των συμφωνιών μεταξύ Siemens και Fanuc εξουδετερώνει κάθε υποτιθέμενη βελτίωση στη διανομή, που θα συνεπαγόταν η συμβολή της Siemens στην επιτυχημένη είσοδο της Fanuc στην κοινή αγορά. Εν πάση περιπτώσει, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία είχαν κοινοποιηθεί οι συμφωνίες, δεν θα γινόταν δεκτή απαλλαγή. Η εφαρμογή των συμφωνιών οδήγησε σε κατανομή της αγοράς μεταξύ των μερών. Λόγω των διαφορών ως προς τις τιμές των NCs μεταξύ της ΕΟΚ και της Άπω Ανατολής και λαμβάνοντας υπόψη την έλλειψη παράλληλου εμπορίου, οι χρήστες στην κοινή αγορά δεν επωφελήθηκαν επαρκώς.

6) *Έρευνα, ανάπτυξη και παραγωγή*

(29) Έγινε δεκτό ότι οι διατάξεις οι σχετικές με την έρευνα, ανάπτυξη και παραγωγή στον τομέα των NCs εφαρμόσθηκαν μόνο στην περίπτωση ενός προϊόντος, του συστήματος 7. Το σχέδιο αυτό ήταν μια εμπορική αποτυχία και οδήγησε τα μέρη στο να αναγνωρίσουν ότι οι αναγκαίοι συμβιβασμοί μεταξύ ευρωπαϊκών και ιαπωνικών μεθόδων, που συνδυάσθηκαν σε κοινή εργασία αυτής της φύσεως, ήταν ανεπαρκείς για να παράγουν ικανοποιητικά αποτελέσματα στο πεδίο αυτό.

(30) Το αντικείμενο των εν λόγω διατάξεων (βλέπε σημεία 7 και 9) ήταν να περιορίσει τον ανταγωνισμό, εφόσον το πλαίσιο της συνεργασίας των μερών και η υποχρέωση να μοιράζονται την εργασία μεταξύ τους είχαν σαν επακόλουθο τον κοινό προσδιορισμό του πώς έπρεπε να κατασκευάζονται τα προϊόντα, πώς έπρεπε να εφαρμόζονται οι μέθοδοι και πώς έπρεπε να εκμεταλλευθούν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Επιπλέον, τα μέρη συμφωνούν να μην κάνουν κανένα διακανονισμό με τρίτους, ο οποίος θα μπορούσε να βλάψει την συνεργασία τους. Αυτές οι διατάξεις περιείχοντο σε συμφωνίες που παράβλεπαν εκτενή συνεργασία στην διανομή μεταξύ ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και ως εκ τούτου ενέπιπταν στο άρθρο 85 παράγραφος 1. Οι συμφωνίες δεν είχαν ως μοναδικό στόχο την από κοινού εφαρμογή των προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης, την σύναψη συμβάσεων έρευνας και ανάπτυξης ή την από κοινού συμμετοχή σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης. Συνεπώς, δεν πληρούν τους όρους της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 29ης Ιουλίου 1968 σχετικά με τις συμφωνίες, αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές στα πλαίσια της συνεργασίας μεταξύ επιχειρή-

(1) Βλέπε απόφαση 75/74/ΕΟΚ της Επιτροπής, Duro-Dyne/Europair, ΕΕ αριθ. L 29 της 3. 2. 1975, σ. 11.

(2) ΕΕ αριθ. 57 της 25. 3. 1967, σ. 849/67.

σεων (1). Οι συμφωνίες δεν εμπίπτουν ούτε στις κατηγορίες που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, βάσει του οποίου η κοινοποίηση δεν είναι αναγκαία εάν πρόκειται να υπαχθούν σε εξαίρεση, ούτε στους όρους κάποιου κανονισμού που προβλέπει παρόμοιες εξαιρέσεις. Δεν είχαν κοινοποιηθεί, και έτσι δεν είναι δυνατό να τύχουν εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 3.

**Άρθρο 15 του κανονισμού αριθ. 17**

(31) Βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 17, η Επιτροπή δύναται να επιβάλει με απόφαση πρόστιμο ύψους 1 000 έως 1 000 000 ECU ή και ποσό μεγαλύτερο από αυτό μέχρι ποσοστού 10 % του κύκλου εργασιών που πραγματοποιήθηκε κατά την προηγουμένη διαχειριστική περίοδο σε καθεμιά από τις επιχειρήσεις που παραβιάζουν εκ προθέσεως ή εξ αμελείας το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Κατά τον καθορισμό του ύψους του προστίμου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η σοβαρότητα και η διάρκεια της παραβίασης.

(32) Στην περίπτωση αυτή, δεν θεωρήθηκε σκόπιμο να επιβληθεί πρόστιμο όσον αφορά τις διατάξεις για έρευνα, ανάπτυξη και παραγωγή, εφόσον ποτέ δεν εφαρμόσθηκαν πλήρως και δεν μπορεί να λεχθεί ότι είχαν μια σημαντική επίδραση στην αγορά των NCs.

(33) Οι διατάξεις όμως της διανομής στις συμφωνίες του Ιουνίου 1975 εφαρμόσθηκαν πλήρως και έπρεπε να παραμείνουν σε ισχύ μέχρι το 1985. Στην πραγματικότητα, συνεπεία της παρέμβασης της Επιτροπής και των υπομνημάτων που αναφέρονται στο σημείο 13 ανωτέρω, καταργήθηκαν τον Απρίλιο του 1983. Με εξαίρεση την Ελλάδα, η οποία είχε εξαιρεθεί από το έδαφος αποκλειστικών πωλήσεων της Siemens τον Φεβρουάριο του 1981, οι διατάξεις περί διανομής εφαρμόσθηκαν σε όλη την κοινή αγορά για περισσότερο από οκτώ χρόνια.

(34) Οι διατάξεις βάσει των οποίων παραχωρούνται στην Siemens αποκλειστικά δικαιώματα πωλήσεως για τα NCs της Fanuc στην κοινή αγορά αποτελούν σοβαρή παραβίαση του άρθρου 85, εφόσον στερούν την κοινοτική βιομηχανία εργαλειομηχανών από την άμεση πρόσβαση —στις καλύτερες δυνατόν τιμές— στην ανάπτυξη μιας νέας τεχνολογίας υψίστης σημασίας για την βιομηχανία αυτή (2).

(35) Η Επιτροπή θεωρεί σκόπιμο να επιβάλει πρόστιμα στην Siemens και την Fanuc όσον αφορά τις συμφωνίες του 1975 για την διανομή του NC στην κοινή αγορά, ιδίως επειδή τα μέρη είναι ανταγωνιστές και μεγάλες επιχειρήσεις σε έναν τομέα υψίστης σημασίας για την κοινοτική βιομηχανία εργαλειομηχανών. Τα μέρη θα έπρεπε να γνωρίζουν ότι τέτοιες συμφωνίες αποκλειστικής διανομής που αποτελούν μέρος ευρύτερων διακανονισμών μπορεί να εμπίπτουν στο άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ. Πράγματι η ανάγνωση του κανονισμού αριθ. 67/67/ΕΟΚ, ο οποίος ίσχυε κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα, θα τους είχε πείσει τουλάχιστον για τη σκοπιμότητα της κοινοποίησης. Ως εκ τούτου μπορεί να συμπεράνει κανείς ότι η παραβίαση έγινε εκ προθέσεως ή τουλάχιστον εξ αμελείας.

Η παραβίαση ήταν σοβαρή εφόσον εμπόδιζε τον ανταγωνισμό των τιμών για τα NCs της Fanuc στην κοινή αγορά και έθετε τους χρήστες σε σημαντικά μειονεκτική θέση. Οι εν λόγω επιχειρήσεις είναι σημαντικοί παράγοντες σε μια βιομηχανία μεγάλης σημασίας για την μελλοντική τεχνολογική ανάπτυξη και αποτελούν βασικούς συντελεστές παραγωγής για την βιομηχανία εργαλειομηχανών, η οποία με την σειρά της είναι ένα ζωτικό τμήμα της κοινοτικής οικονομίας. Εντούτοις, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα μέρη επεδίωξαν να εναρμονίσουν τις συμφωνίες τους με τους κανόνες ανταγωνισμού όταν η Επιτροπή επενέβη σ' αυτό το θέμα. Τέλος, η Siemens και η Fanuc φέρουν την ίδια ευθύνη για την παραβίαση και ως εκ τούτου θα πρέπει να τους επιβληθούν ίδια πρόστιμα,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

*Άρθρο 1*

Οι διατάξεις των συμφωνιών της 11ης Ιουνίου 1975 μεταξύ της Fanuc Ltd και της Siemens AG, σχετικά με τα αποκλειστικά δικαιώματα πώλησης για συστήματα ψηφιακού ελέγχου στην κοινή αγορά και με την έρευνα, ανάπτυξη και παραγωγή συστημάτων ψηφιακού ελέγχου, παραβιάζουν το άρθρο 85 της συνθήκης ΕΟΚ, μέχρι την κατάργησή τους.

*Άρθρο 2*

1. Για την ανάμειξή τους στις παραβάσεις που αφορούν τα αποκλειστικά δικαιώματα της Siemens AG στην κοινή αγορά για συστήματα ψηφιακού ελέγχου που κατασκευάζει η Fujitsu Fanuc Ltd, και αργότερα η Fanuc Ltd, επιβάλλονται πρόστιμα 1 000 000 (ενός εκατομμυρίου) ECU, ήτοι

(1) ΕΕ αριθ. C 75 της 29. 7. 1968, σ. 3, όπως διορθώθηκε από την ΕΕ αριθ. C 84 της 28. 8. 1968, σ. 14.

(2) Η σημασία των νέων τεχνολογιών για τη βιομηχανία εργαλειομηχανών και τη σημασία του ανταγωνισμού της αγοράς και του ελεύθερου εμπορίου σ' αυτό το πλαίσιο τονίσθηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του της 29ης Μαρτίου 1984 για την ευρωπαϊκή βιομηχανία εργαλειομηχανών (ΕΕ αριθ. C 117 της 30. 4. 1984, σ. 92).

44 744 900 φράγκων Λουξεμβούργου ή 2 190 750 γερμανικών μάρκων, στην Fanuc Ltd και στην Siemens AG.

2. Τα πρόστιμα που επιβάλλονται θα πρέπει να καταβληθούν μέσα σε τρεις μήνες από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης σ' έναν από τους ακόλουθους λογαριασμούς της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων:

α) Kredietbank (υποκατάστημα Schuman),
Rond-Point Schuman 2,
B-1040 Bruxelles, λογαριασμός αριθ. 426-4403003-54 (για την καταβολή σε ECU)·

6) Caisse d'Épargne de l'État,
1, place de Metz,
L-2954 Luxembourg, λογαριασμός αριθ. 1/002/9906/6 (για την καταβολή σε φράγκα Λουξεμβούργου)·

γ) Sal. Oppenheim & Cie.,
Unter Sachsenhausen 4,
D-5000 Köln, λογαριασμός αριθ. 260/0064910 (για την καταβολή σε γερμανικά μάρκα).

*Άρθρο 3*

Η απόφαση αυτή απευθύνεται στις:

1. Fanuc Ltd
Oshinomura
Minami-Tsurugun
Yamanashi Pref. 401-05
Japan·
2. Siemens AG
Postfach 103
D-8000 München 1.

Η παρούσα απόφαση αποτελεί τίτλο εκτελεστό σύμφωνα με το άρθρο 192 της συνθήκης ΕΟΚ.

Βρυξέλλες, 18 Δεκεμβρίου 1985.

*Για την Επιτροπή*

Peter SUTHERLAND

*Μέλος της Επιτροπής*